

NB! Pruuni värvi tekst oli nähtav vaid nn 'kergemat komplekti' kasutanud mäluängijatele!

1. Esmakordselt sisenes see **1913. aastal asutatud briti sportautode** tootja põgusaks külastuseks vormelimaailma 1950. aastate teises pooles, tehes seda siis kiirustades ja suhteliselt ebaõnnestunult. Nüüd on nad tagasi, vähemalt nime poolest, olles 2018. aastal ühe vormelimeeskonna peamiseks nimisponsoriks. Väidetavalt on selle ettevõtte sihiks aga 2021. aastal järgmine samm astuda ja sarja mootoritarnijana siseneda. **Mis bränd?**

2. 1972. aastal alguse saanud vehklemise MK-sarja on epeevõitlejate seas viimase kümne aasta jooksul neljal korral (rohkem üldvõite pole epeemeestest kellelgi!) võitnud prantslane, kes sai 2016. aastal Riost kaasa individuaalse pronksi ja meeskondliku kulla. Tal on kokku viis tiitlit EM- ja MM-võistlustelt, ent neist vaid üks individuaalne (EM 2015), korra on küsitav musketär võitnud ka Tallinna mõõga. Äge on aga öelda sedagi, et 2010. aasta MM-finaalis kaotas see **'Gunnar-Grapsi-initsiaalidega-mees'** Nikolai Novosjolovile (pildil). **Kes?**

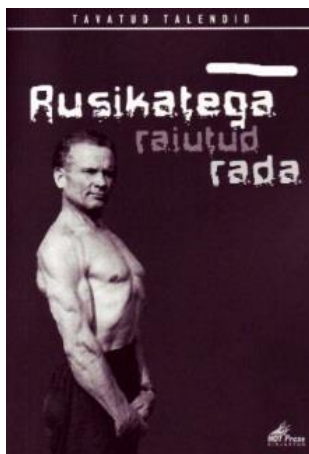

3. Pildil keskel emme-issi vahel poseeriv äsja 25-aastaseks saanud peretütar rühib visalt maailma tipu suunas, ta läbis tänavuse Tour de Ski tõusvas joones ja lõpetas selle tubli 5. kohaga, olles kahel viimasel etapil esikolmikus (2. ja 3.). Ema on **slaalomisuuskadel** võitnud MM-hõbeda, olnud Sarajevo ja Calgary 4. ning saanud kahel korral väikese kristallgloobuse. Viiekordsest olümpialasest isal on aga **koduse Ramsau MM-päevist 1999. aastal** ette näidata MM-kuld ja –hõbe. **Mis on nende kõigi ühine perenimi?**

4. Mullusel Tour de France'il oskas see rattamees, nagu näha, ühele pildile jääda raja ääres viibinud Prantsuse presidendi Emmanuel Macroniga. Karjääri jooksul ta ise kahjuks 'päris' Touri starti ei jõudnud, küll tegi ta kaasa mullusel rahvasõidul. Saavutusi tal siiski on – hiljutisel esinemisel spordimuuseumis kinnitas küsitav näiteks jumalakeeli, et on autotuules kihutades saanud rattaspidokale kiiruse 127 km/h, lisaks on tal ette näidata **EM-pronks mägirataste maratonis (2009)**, 6. koht ja 3 etapivõitu noorte rahutuuril (2000) ning 25 Eesti meistritiitlit erinevatel ratta-aladel. Sündinud on ta 28. jaanuaril 1982 – ehk täpselt 19 aastat pärast spordimuuseumi. **Kes on see mees?**

5. 1834. aastal käivitus Londonis Charles Henry rajatud omanimeline toidukaupade äri, millest on tänaseks välja kasvanud ärigrupp, kuhu kuuluvad samanimeline pank, kinnisvara-, lennundus- jm ettevõtted. Ron käivitas aga 1954. aastal Lowestoftis (Suffolk) omanimelise ettevõtte (logo pildil), millest on tänaseks saanud Briti suurim jalgpallipostide, -võrkude jm sarnase varustuse tootja. Nende toodetud väravad olid või on kasutusel 2012. aasta Londoni OM-il, sama aasta jalgpalli EM-finaalturniiril ja paljudel suurtel Inglise staadionitel eesotsas Wembley, Old Traffordi, Anfieldiga. **Mis ettevõtte (sobib emba-kumba nimi) või mis on Charles Henry ja Roni ühine perekonnanimi?**

6. Mõne aja eest teatasid vennad Urbid, et on võtnud töösse filmi, mis baseeruks küsitava (1918-2010) mälestusteraamatul “Rusikatega raiutud rada” (2007), kus mees otsekoheses stiilis meenutab karmi elu II maailmasõja päevil, lahinguid Luki all, põgenemist ja elu vangilaagrites – kõike, mis võttis selt raskekaalulootuselt võimaliku karjääri profipoksis. Tema võistluspoksi tulemused piirdusid Leningradi sõjaväeringkonna meistritiitliga, “eestikate” hõbedaga ja treeningmatšiga Martin Linnamägi vastu, küll aga võis sirgeselgne mees uhke olla, et tuli 1951. aastal vangilaagrist koju samas sinises inglise riidest palitus, milles ta 1946. aastal sinna suundus. (“Mitte keegi ei suuda kokku lugeda neid hambaid ja ninasid, mis mul tuli selle palitu pärast puruks taguda...”). **Kes?**

7. Ujumise MM-programmi kuuluvad nüüdsel ajal ka avaveeujumised. Mullusel MM-il krooniti selle ala pikimal distantil maailmameistriteks prantslane Axel Reymond (5:02:46.4) ja brasiillanna Ana Marcela Cunha (5:21:58.40). Ujuma pidid nad üle 5 tunni, kuid kui pika distantsi nad selle ajaga vees läbisid? Ehk, **milline on avaveeujumise MM-võistluste pikim distant?** (+/- 20% annab 1p)

8. Olles küll ise natsipartei liige, sai küsitav doktorikraadiga eugeenikahuviline sportlane ometi natside käest homoseksuaalsuse eest karistada, istudes koguni koonduslaagris. Spordimees oli see nooruses lastehalvatust põdenud keskmajaajooksa aga kõva, kogudes kokku 15 Saksa meistritiitlit ja püstitades 4 MR-i, olles viimane mees enne Sebastian Coe'd, kelle nimele kuulusid korraga nii 800 kui ka 1500 meetri maailmarekordid (1500 meetri rekordi võttis ta 1926. aastal seejuures vahetus heitluses ära Paavo Nurmi!). Olümpial saatis teda paraku ebaõnn ja medaleid sealt ei tulnudki. Hilisemas elus tegutses ajakirjaniku, treeneri ja spordiõpetajana, muuhulgas ka Indias. **Kes?**

9. Üsna lühikese ajaga on see 2016. aastal sündinud ja enda sõnul eeskätt pereväärtusi toetav USA-s loodud kaubamärk suutnud võita rohkesti fänne, seda vaatamata oma hitt-toodete suhteliselt krõbedale hinnale. Californias asuva peakorteriga ettevõtte on aktiivne turundaja, pakkudes huvilistele peamiselt spordiriietust ja –jalanõusid, samuti peakatteid jm. Üks nende deviise kõlab “Stay in yo lane” – ja just selliselt, oma asja ajades, ollakse jõudsalt muutumas üha üleilmsemaks, sisenedes tänavu juba ka Baltikumi turule. **Mis kaubamärk see on?**

10. Esimest korda leidis see **võistkondlik** turniir aset **üllatavalt hilja** – 1994. aastal Saksamaal ja lõppes siis Taani sportlaste võiduga. Seni viimati sai see teoks 2016. aasta detsembris Rootsis, mil võitjaks krooniti Norra, turniiri MVP-ks valiti aga Nyckie Groot Hollandist. Küsitavat võistlust on lisaks juba nimetatutele läbi aegade võitnud veel ka Ungari ja Montenegro ning rohkem mitte keegi. **Mis võistlus?**

11. 2017. aasta kevadel lõpetas see klubi Bundesliga hooaja endi läbi aegade kõrgeima kohaga (4.), suutes seejuures liigas ainsana Müncheni Bayerniga mängides kaotust vältida (saadi võit ja viik). Pole siis ime, et kohe pärast hooaja lõppu napsas Bayern kaks nende mängumeest enda rivistusse. Ja tulemus? Käimasoleva hooaja sügisringis kaotas Bayern neile jälle! Tänavu jaanuaris tõmbas Bayern küsitavast võistkonnast ära veel ühe nende tugisamba, Sandro Wagneri, kuid hiljutises, seni viimases matšis Bayerni vastu oldi kõigele vaatamata taas imet tegemas, juhtides 12-minutilise mängu järel juba 2:0. Alles siis sai muinasjutt lõpuks otsa... **Meistrite liiga play-off ringis oli loos nende jaoks armutu, sest kohtuti Liverpooliga ning see vastasseis kaotati. Mis klubist on jutt, kes on niisugune esmaklassiline Bayerni „taimelava“?**

12. Küsime praegust tartlast, kes tegi läbimurde maailma eliiti 1998. aasta EM-pronksiga **meeste üksiksõidus**. Oma tipphooajal 2001/02 tegi ta sellise seeria: EM-hõbe, MM-i 4. koht ning OM-i 5. koht. Medalitest olulisemaks peab ta armastust iluuisutamise vastu: „Minus pulbitseb soov anda Tartu iluuisutamisele oma hing ja teadmised. Armastan seda väikest linna ning soovin panustada oma oskuste ja kogemustega, et Tartust saaks tõeline iluuisutamise meka.“ Otsus Tartusse jääda sündis pärast seda, kui Jevgeni Mišini treeningrühma liikmena Lõunakeskuse jääplatsile sattunud mehele tegid ettepaneku siinsed entusiastid. Ta on pärit Moskvast, leidis sealt ka abikaasa ning lööb tänini kaasa paljudes jääshow'des üle kogu ilma (küllap seetõttu annabki Wikipedia tema elukohaks hoopis New Jersey...) **Kes?**

13. Piltidel on mullune Läti populaarseim sportlane, ühtlasi järjekordne näide meie lõunanaabrite pulbitsevast spordiedust. Ta on krossimees, 2017. aasta maailmameister ja 2015. aasta MM-hõbe MX2 klassis. **Kes?**

14. NHL tähtede mäng toimus eelmisel nädalavahetusel ning ainsa Soome väljakumängijana mahtus sinna valitute ringi Florida Panthersi keskründaja, kelle kasvatajaklubiks on Tampere Tappara. Hoolimata noorest east (s 1995) on tal kasvu ja kaalu parasjagu (191 cm / 96 kg) ning koduses auhinnakapis juba OM-pronks ja MM-hõbe. Temaga täpselt sama ees- ja perekonnanime kannab tema hokitreenerist isa, kes olnud ka Magnitogorski „Metallurgi“ ja Kaasani „Ak Barsi“ treeneripingil. **Kes?**

15. Täna leiavad Tartus aset Eesti meistrivõistlused spordialal, kus esimesed 2018. aasta meistrid on juba selgunud. Alates 2010. aastast on enim Eesti meistritiitleid võitnud sportlase **Konstantin Gorodilovi** arvel 9 esikohta (tegelikult on ta võidud tulnud isegi alates aastast 2011, sest varem võistles ta U20 vanuseklassis). Nii mõnelgi aastal on ta meistikuldasid pälvinud kaks ja see on päris tubli saavutus, arvestades, et kokku ongi täiskasvanutel vaid kolm võistlusala, milles medalivõitjaid selgitatakse. EM- ja MM-konkurentsis näeb tihti pjedestaalil Jaak Vainomaad, aga tema esindab juba mõnda aega Soomet. **Mis spordiala?**

16. Generali Open tenniseturniir toimus küsitavas võistluspaigas esmakordselt aastal 1959, püsivalt aga alates 1969. aastast. Mängivad vaid mehed, võitjate hulgas on olnud nt Vilas, Gerulaitis, Sampras, Ivanišević jt ässad. Hästi on end sealsetel liivaväljakutel tundnud argentiinlased, aastail 2003-08 jõudis finaali koguni 6 erinevat selle riigi mängijat ja 5 neist olid ka võidukad. Korraldajamaa **Austria** on seni võidu saanud vaid korra, 25 aasta eest, väikese lohutusega võidutses mullu aga sealsamas resideeruv Philipp Kohlschreiber (kes sai mängudele sõita oma jalgrattal ☺). Ja veel: turniiri toimumispaik on spordituntust kogunud ka mujalt. **Millises tuntud spordipaigas toimub see ATP World Tour 250 series tenniseturniir?**

17. Kui poleks olnud USA boikotti Moskva OM-ile, oleks ta võinud kergesti olla tuntud kui 100 m jooksu olümpiavõitja. Igatahes peeti teda soosikuks, ta võitis toona USA olümpia katsevõistlused ning mainekas ajakiri Track&Field News andis talle sel aastal ka maailma esinumbri positsiooni tegeliku Moskva kullamehe Allan Wellsi ees. Tänu boikotile jäi aga tema ainsaks korra USA koondisega tiitlivõistlustel varumehe roll teatemeeskonnas 1981. aasta MK-võistlustel. Isiklik rekord 10,03, abielus 1988. aastal Soulis võistelnud 800 m jooksjä Delisa Waltoniga, kergejõustikku on harrastanud ka paari tütreid. **Kellest on jutt?**

18. Näete pildil meie kunagise nahkkindamehe Anton Raadiku poksilahingut 6. detsembrist 1946. 10 raundi möödudes kuulutasid kohtunikud Raadiku selle matši kaotajaks, mis polnud liiga suur üllatus, sest tema vastane oli karm ja ebameeldiv löögimees, kes õppis rusikaid kasutama Bronx tänavaile ning tõusis hiljem keskkaalu maailmameistriks. Ta oli legendaarne kuju, kes mõõnis, et tema elus oli koduvägivalda, vägistamisi ja muud taunitavat, ent kokkuvõttes elas ta pika ja huvitava elu. Ta oli 7 korda abielus, esines püstijalakoomikuna, astus üles mitmetes filmides ning suri mullu septembris 95-aastasena. **Film “Raevunud pull” (“Raging Bull”, peaosas Robert de Niro) valmis just küsitava mehe biograafia alusel. Kellest on jutt?**

19. 1999. aasta aprillis Tartus toiminud esiliiga kossumängul EPMÜ ning Tallinna Wiklari vahel ründas üks Wiklari mängijatest kohtumise järel tänaval kohtunik Jüri Oinust, sest viimase vilepartii olevat liigselt võõrustajaid soosinud. Too tige ründaja on **Adidase maaletooja** Kolm Triipu OÜ juhatuse liige, omaaegne NSV Liidu U18 meistrivõistluste pronksimees (1984) ning hilisem Eesti MV pronks Rafteri meeskonnas (1994). Tänapäevase korvpallisõbrale on ehk tuntum tema aastail 2014-16 Pärnu esindanud poeg, kes sõlmis mullu lepingu Hispaania kõrgliiga klubiga Burgos San Pablo Inmobiliara, ent renditi välja sealsesse kolmandasse liigasse. **Kellest on jutt?** (2 p saamiseks piisab isa ja poja ühise perekonnanime teadmisest)

20. See Edwin Beard Budding 1830. aastast pärinev leiutis muutis moodsa spordi ajalugu omajagu, osutudes reeglitemuutjaks ja tõukejõuks tenniselauadel, jalgpalliväljakutel jm. Hiljem arvukalt disainimuutusi ja uuendusi üle elanud leiutis on jätkuvalt aktuaalne tänaseni ja leiab endiselt kasutamist ka spordimaastikel. Tegu on võrdlemisi sageli kasutatava asjandusega, mille õigeaegne tarvitamata jätmine on küllap lõpetanud nii mõnegi mäluhäguri unistuse järjekordsel kilval osalemisest. Ehkki – vaevalt et täna... **Millest on jutt?**

21. 1998. aasta naljapäev 1. aprill pakkus üleilmsele jalgpalliavalikkusele tõelise kurioosumi, mis leidis aset Meistrite liiga poolfinaalis, kus kohtusid hilisem selle hooaja võitja ja tolle hetke valitsev meister (ehk eelmise aasta võitja). Juhtus nii, et hetkel, mil meeskonnad olid rivistunud hümnide kuulamiseks, oskasid kodumeeskonna fännid ära lõhkuda ühe värava kinnitused, nii et see kokku kukkus. Värav oli püsinud ajast, mil samas mängiti **16 aastat varem** MM-finaalturniiri mängu ja varu sellele ei olnud. Võttis terve tunni, enne kui uus värav mitme km tagant soojendusväljalt kohale tariti. Külaliste (igati arusaadavat) protesti ei arvestatud, mäng toimus ja lõppes võõrustajate 2:0 võiduga. Küsimus lihtne – **mis meeskonnad kohtusid?**

22. Eri riikide sõitjate poolt võidetud ralli MM-etappide arvestuses jagab 7 võiduga Eesti praegu koos Belgiaga 10. kohta. Koht kõrgemal asub 8 võiduga ainuke esikümne riik väljaspoolt Euroopat. Etapivõite on sinna viinud **Ian Duncan**, Shekhar Mehta ja Joginder Singh, lisaks on seal toimunud ralli MM-etappe. **Mis riik?**

23. Küsitava Eesti käsipallikoondislase senine karjäär piirdus Viljandi HC ja Riihimäen Cocksiga, kuni 2017. aasta tõi kaasa profilepingupakkumise Türgi klubisse Serik Belediyespor. Kahjuks piirdus tema sealviibimine klubi majandusraskuste tõttu vähem kui poole aastaga ja nüüd jätkab ta oma karjääri taas koduses Viljandis. Sama mees on videosse võetud ka siinse spordimuuseumi pallimängunäituse käsipalliinstruktorina. **Kes?**

24. Esimesel kahel pildil oleva mehe sportlaskarjäär tipnes kahebobli olümpiakullaga 1988. aastal Calgarys (paariliseks lätlane Janis Kipurs). Hiljem asjatas ta turvaäris, kus tema klientide hulka olevat kuulunud koguni Alla Pugatšova ise, seejärel naases bobimaailma ja kandideeris Venemaa bobiföderatsiooni presidendiks, ametisse saamata asutas aga peagi Moskva bobiföderatsiooni, mille presidendiks ta ometi sai. Hiljem on tegutsenud treenerina. Küsitaval on ka sportlikke nimekaimusid, näiteks odaviskaja Valgevenest (visanud Tartus nt 82.49) või show-maadleja (kolmandal pildil, pärisnimega Oleg Prudius) Ukrainast. **Kes?**

25. Ta on üks kahest, kes võitnud mäekuninga tiitli kõigil suuratuuridel (6x Tour de France'il, 2x Vueltal ning 1x Girol). Korra on "Toledo kotkas" võitnud ka suurtuuri – 1959. aastal sai temast esimene Tour de France'i võitnud hispaanlane. Prantsuse velotuuri 100. aastapäeva puhul nimetati ta Richard Virenque'i ees ajaloo parimaks mägironijaks, et ta aga noorena oli kord laskumisel kaktusepõõsasse kukkunud, oli ta hiljem väga ettevaatlik, laskus tihti üks jalg pedaalilt maas – ning mitte kunagi üksinda! Nii räägitaksegi lugu, kuidas ta olevat kord Tour de France'i ajal mäetipus teisi järele oodates aega parajaks teinud ja jäätist söönud. **Kes?**

26. Markijan Borõško, sünnimaalt kaugelt **itla** küüditatud lihtne ukrainlane, poleks ilmselt uneski aivanud, et tema pojast Ivanist (1940-2013) saab 1960. aastatel ühe spordiala suurkuju ja esinumber, keda Ukraina president autasustab hiljem ordeniga. Ometi nii läks: Markijani poeg tõusis oma ala troonile 1961. aastal, vastavas arvestuses 48. mehega, tol hetkel ühtlasi ajaloo noorima ala valitsejana. Tipus püsis kümme aastat, taandudes alles aastal 1971. Sellesse perioodi jäi palju rekordeid, nt pikim võitude seeria (45), mis katkes kohtunike skandaalse eksimuse tõttu, mis omakorda tõi kaasa olulise reeglite muudatuse. 36-aastaselt sai see **mehemürakas** aga insuldi, mis sundis ratastooli. **Mis spordiala Markijan Borõško poeg siis valitses?**

27. Sellel spordiplatsil (tuntud ka kui Kielstadion) hakkab nüüd palli taga ajama Rauno Sappinen, ent seal on ka õige mitmel eestlastel olnud võimalus võistelda olümpiamedalite eest. Kolm neist lõpetasidki aastate eest (1920. aastal Antwerpenis) just samal staadionil oma võistluse olümpiamedali võitjatena. **Kes olid siis need sportlased?** (2 õiget 1 punkt)

28. Ilmselt olid selle kunagise NHL-i klubi fännid üsna õnnelikud, kui klubi hooajal 1995/96 uude asupaika kolis, Colorado Avalanche'iks muutus ja kohe ka Stanley karika võitis – see oli saavutus, milleni aastail 1979-1995 eelmises asupaigas olles kordagi ei jõutud. Meeskonda kuulus eelnimetatud aastate jooksul siiski nimekaid mehi, kellest Kuulsuste halli jõudsid Michel Goulet, Guy Lafleur, Joe Sakic, Peter Stastny, Mats Sundin ja Peter Forsberg. 1991. aastal valis klubi drafti 1. valikuna endale Eric Lindrosi, kes aga keeldus klubis mängimisest ning vahetati aasta hiljem Philadelphia Flyersisse. Küsitava klubi kodulinn kandideeris ka 2002. aasta taliolümpia korraldajaks, kuid sai neljast lõppkandidaadist kõige vähem hääli. **Mis klubi?**

29. Vasakul pildil on tõeline kossutalent, oma isa ja oma nime vääriline poeg, sihvakas noormees, kellest räägitakse, kui võimalikust NBA drafti tippvalikust aastal 2019. Suuri saavutusi tal arusaadavalt veel ei ole, kuid võib uskuda, et tuleb ning abiks on kindlasti ka liitumine Oregon Ducks'i meeskonnaga NCAA-s. Tema **ülipikk** isa (paremal pildil) veetis NBA-s 10 hooaega (1985-95), paistes silma just korvialuse tugevuse poolest. **Kes on see noor talent?** (2 p saamiseks piisab täiesti isa ja poja ühise perekonnanime teadmisest)

30. Mullu pärjati ta tiitliga FINA Swimmer of the Year – ja selleks oli ka põhjust. Esimesena ujumise ajaloos võitis ta ülemaailmsel tiitlivõistlustel (MM või OM) ühe õhtu jooksul kolm kuld! Mullusel Budapesti MM-il ei jäänud need seejuures ta ainsateks, kokku kuhjus kuldasiid 7. Ega tal muud karva medaleid kapis olegi, sest ka Rio olümpialt saadud kaks teatemedalit on just kullakarva. **Kes on pildil?**

31. Kuulete stiilinäidet ilmselt ühelt maailma legendaarsemalt spordivõistluste teadustajalt, kelle kohta isegi Donald Trump on öelnud: “He’s great!” Kuuldaval moel juhatab ta sisse suure osa olulisi poksi- ja wrestlingumatše, lisaks on teda nähtud pesapalli-, jäähoki- ja korvpallimängudel jne. Tema patentlause “Let’s get ready to rumble!” on talle sisse toonud sadu miljoneid ning see on jäädvustatud arvukates filmides (Creed, Rocky jm) jm. **Kes?**

32. Pildil on Prantsusmaa mullune aasta parim naissportlane, 4-kordne maailmameister mäesuusatamises, kelle kaks tiitlit on tulnud suurslaalomis ja kaks võistkonnavõistluses. Möödunud hooajast lisandus ka väike kristallgloobus suurslaalomi arvestuses. **Kes?**

33. Usutavasti ei ole raskekaalutõstja Mart Seimi detsembrikuistest rekorditest tekitatud positiivsed emotsioonid veel kellestki lahtunud, sest kaalukategoorias üle 105 kg on Eesti tõsterekordide numbrid nüüd tõesti vägevad: rebimine 191 kg, tõukamine 253 kg, kogusumma 444 kg. Meid huvitab aga, kes (**kännust mitte eriti kaugele veerenud käbi**) omab tõsteliidu koduka andmeil Eesti rekordid kaal kergemas kategoorias (kuni 105 kg)? Numbriliselt on seegi tulemus üsna uhke: 380 kg (175+210), **kuid kes on see rekordimees?**

34. **Kes on läinud maailma jalgpalli ajalukku kõigi aegade suurima väravakütina?** Statistikutel sõnul kuulub see au 1468 väravat (sõprusmängud, klubid + koondised) löönud ässale (1913-2001), kes valitses Euroopa palliplatse 1930.-1940. aastail. Tal õnnestus mängida nii Tšehhoslovakkia kui ka Austria koondises ja tulla korduvalt mõlema riigi meistriks (Viini Rapid ning Admira, Praha Slavia), lisaks võita ühel korral ka Mitropa karikas. 1934. aasta MM-il jõudis ta Austria koondisega poolfinaali. **Kes on see 20. sajandi populaarseim Tšehhi jalgpallur?**

35. 1973. aasta **moto-MM** hooaega varjutas traagiline avari, milles hukkusid mõlemad pildilolijad, üks neist aasta varem **250 cc klassis** maailmameistriks kroonitud **soomlane** ja teine samas arvestuses II koha saanud **itaallane**. Õnnetu saatusega maailmameistri järgi sai oma eesnime aastatel 1997-2011 F1 sarjas kaasa löönud itaallane, hõbedamehe (pere)nimekaim oli aga paar aastat hiljem (1975) mõrvatud Itaalia filmilavastaja, kirjanik ja publitsist („Salò ehk Soodoma 120 päeva“). **Kes on need kaks meest poodiumil?** (1 õige perekonnanimi = 1 punkt)

36. Need pildid on tehtud linnas, mis valiti olümpiapaigaks väga tasavägises heitluses – Buenos Aires pidi alla vanduma vaid ühe häälega. OM lõputseremoonial sai alguse ilus tava, mis kestab tänaseni. **Medalitabelist ei leia Hispaaniat, Hollandit ega Kuubat. Mis linnas ja mis aastal on need pildid tehtud?** (1 õige = 1 punkt)

37. Tipprattur Tim Lawson asutas 1992. aastal firma, mis on tõusnud teerajajaks sporditoitumise valdkonnas. Esimesena maailmas toodi turule nii isotooniline geel (2002) kui ka nitraatidega geel (2013). Selle ettevõtte toodang jaotub kolme liini alla – GO Range, REGO ning Protein; nende toetatavate hulgas on Eesti jalg- ning korvpallikoondis, Kregor Zirk, Saskia Alusalu, Karl-Martin Rammo, Kristjan Ilves jpt. **Mis firma?**

38. Mulluse korvpalli EM-finaalmängu ajal ja hilisemates kommentaarides jäi suurema tähelepanuta võiduka Sloveenia koondise keskmängija panus, ometigi oli just tema pluss-miinus näitaja (+17) kullamängus meeskonna parim. Heastame vea ja küsime, **kes on see 2015. aastast Banviti klubi esindav kaitsespetsist 211 cm pikkune keskmängija?**

39. Tal (s 1985) on suurepäraseid spordigeeenid ja tema karjääris oligi lubavaid hetki, nt medaleid kodustelt U23 meistrivõistlustelt seitsme- ja viievõistluses. Ta osales ka omavanuste EM-il, ent hiljem sundisid rängad tervisehädad ja verre tunginud bakterid ta aastateks raja ja ringi kõrvale. Tunamullu talvel võitles ta taas viievõistluses **Soome** meistritiitli eest (jäi sellest 11 punkti kaugusele) ja tegi suve jooksul mitmeid isiklikke tippmarke, ent mida tulevik toob, ei tea keegi. Ema-isa **suur**saavutusteni ta ilmselgelt ei küündi (mõlemal on suurvõistlustelt ohtralt metalli, lisaks on ta isa muuhulgas 5000 m jooksus maa noortemeister ja jooksnud aja 13.54,4), aga ... küsimist väärib ta nimi siiski! Niisiis, **kes?** (Õige perekonnanimi annab 2 punkti)

40. 1927. aastal ilmus Eesti Spordilehes „5 aasta sportlase liikumise“ ülevaade Petserist, viidates asjaolule, et just 1922. aastal rajati sealne esimene spordiselts. Ehkki mingitki „sportlist“ edu selts ei saavutanud, küsime seda ometi, tõdedes, et sama nime on kandnud mõned teisedki spordiklubid ja näiteks üks kunagine tuntud ansambel. Küsitav **naisenimi** sobib ka eesnimeks, mida kannab teiste seas OM-il kuue hulka jõudnud Eesti sportlane. Ja veel, selle nimega seoses tasub silmad lahti hoida ka eelseisval taliolümpial. **Mis nimest jutt?**

41. Selle Vladimiri oblastis asuva 140 000 elanikuga linna vapil on ajalooliselt ikka olnud kaks jänkut, sest kõrgeltsündinutele meeldinud seal kandes jänesejahti pidada. Jänkud kandusid logona üle samas linnas Degtjarjovi relvatehases kõrvaltootena valminud mootorratastele, mille populaarseimat mudelit, 175 cm³ tsiklit, valmistati aastatel 1957-1965. Linna järgi nimetatud motikatega sama nime kannab ka sealne motopallimeeskond, mis on korduvalt tulnud NSV Liidu ja Venemaa meistriks. 2 punkti võite saada kas linna või tsiklimargi ära arvamise eest. **Mis linn või motikas?**

42. Hispaania koondise heaks on ta 13 mängus löönud 2 väravat, Baskimaa eest aga 11 mängus 12 väravat, sealhulgas 2 tk Eestile. Klubi valikul on see baski äss suuresti eelistanud Bilbao Athleticut, koos mõnede kõrvalepõigetega Valenciase, Mallorcale, Valladolidi. Ta on esimene Bilbao mängija, kes saanud La Liga kuu mängija auhinna, lisaks pälvinud kahel korral (2015 ja 2016) ka Zarra auhinna primale hispaanlasest väravakütile koduliigas. **Kes?**
43. Eesti rannavolle meistriteks tulid mullu õde ja vend (muidugi mitte koos mängides), kes on pärit suurest perest, kus õdesid-vendasid kokku 8 ning peale ühe (kes alles kõndima õpib) on kõik võrkpalliga seotud. Laste isa pole samuti spordikauge, ta on läbinud Hawaii triatloni, lõpetanud omal ajal kiireima ajaga Tartu rattaralli, noppinud jooksualadel Eesti MV-delt individuaalselt hõbedat-pronksi ning 4x1500m teatejooksus ka kolm esikohta. Mõnda pereisa ilusat kordaminekut oleks siin veel kohane mainida: tal on aasta kodaniku tunnustus ja ta on abielus pärimusmuusiku Astrid Böninguga. **Mis on isa ja laste ühine perekonnanimi?**

44. Pildil (esiplaanil) on 2017. aastal Londonis toimunud kergejõustiku MM-i suurim staar ja publikumagnet. **Mis on tema nimi?**

45. Siin rõõmustab ta koos Henri Kontineniga 2016. aasta Wimbledonis segapaarivõidu üle, kuid edu on tal olnud ka üksikmängijana. 2012. aasta Japan Openi võit tegi temast esimese briti naistennisisti, kes 21. sajandil WTA turniirivõiduni jõudnud, hetkel on ta aga Johanna Konta järel Briti naismängija nr 2 ja käinud koos viimasega ka Tallinnas Fed Cup turniiril. Ahjaa – nii Kanepi kui ka Kontaveit on teda võitnud! **Kes?**

46. Ühe 2012. aasta kergejõustiku EM-i võistlusdistsipliini lõpp-protokollis on dopingukütid teinud nii tõhusat harvendamistööd, et esialgsest esikaheksast on koguni viie (!) tulemused tänaseks tühistatud. Ümber jagatud medalid kuuluvad nüüd Hispaania, Saksamaa ning Tšehhi sportlastele, kes esialgu said kohad 5., 6. ja 7. On veel huvitav, et kullavõitjal õnnestus seeläbi kaitsta oma varasemat tiitlit ning praegune hõbedaoomanik on sündinud Riias. **Mis võistlusala sportlastega on tegu?** (õige sugu 1p, õige võistlusdistsipliin samuti 1p)

47. Küsime kuurortlinna ja vettehüppajat. Küsitavas Sloveenia keskosas asuvas linnakeses tegutseb kunagise Jugoslaavia suurim õlletehas, spordimaailmas on see paik tuntud aga tänu läheduses asuvale Celje käsipallivõistkonnale (mis kandiski küsitava linna õlletehase nime Pivovarna ...) Vahetult enne Saksa ja Hispaania klubide pikka võidujada, hooajal 2003/04, võitis see klubi käsipalli Meistrite liiga. Selsamal aastal hakkas karjääri lõpetama ka eelmainitud vettehüppaja, kes oli kuni 1998. aastani (mil ta abiellus austraallase Carol Furzeriga) kandnud just sedasama küsitavat nime oma perekonnanimena. Vettehüppaja võistles nelja eri lipu all ning võitis aastail 1991-2004 hoolauahüpetes kolm MM-kulda ning kolm OM-medalit. Veelgi varem, oma debüütolümpial Soulis, jäi ta 15-aastasena napilt 4. kohale. **Mis nimi see on?**

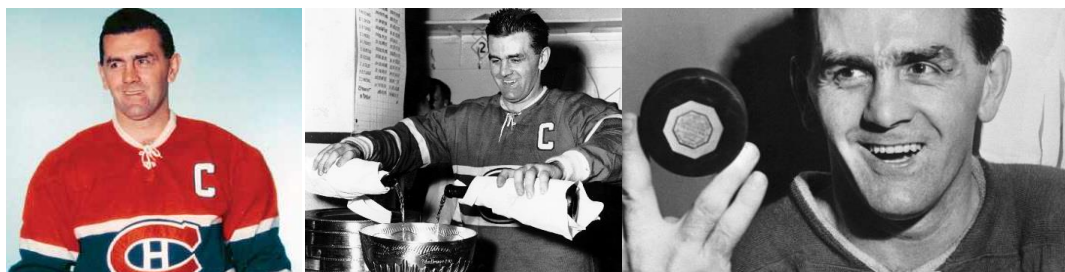
48. Dramaatikat ka sellesse plokki – fotol olev esimene kahekordne F1 maailmameister oli ühtlasi esimene F1 maailmameister, kes hukkus võistlusrajal. Õnnetus juhtus, kui meister oma lõbuks Ferrari sportautot testides Vialone kurvis saatusliku avarii tegi. Siin pildilgi nähtav kurv ehitati seejärel ümber ja sai tema nime. **Kes?**

49. 2015. aastal sai Ragnar Klavan Bundesligas koos Augsburgiga kõrge 5. koha ja me võisime lätlaste ees uhkustada. Paraku... 2017. aastal sai samaväärse tulemusega hakkama 1. FC Kölni ridadesse kuulunud Läti pallur. Õigemini endine pallur, sest mullu septembris teatas ta karjääri lõpust. Läti koondises debüteeris ta 2008. aastal Eesti vastu, ent rahvusrivistuses teda eriti ei sallitud, kuna ta kasutas oma nime mängusärgil venepäraselt, ilma s-lõputa, ning keeldus läti keelt õppimast. Mitu hooaega mängis küsitav ka Hamburgi eest ja sellal juhtus kord nii, et ta sattus haiglasse, kuna tema oma naine teda hammustas (tõsi, sellele eelnes traagiline eellugu ja õigupoolest pole selles midagi naljakat...). **Kes on see hiljutine Läti esijalgpallur?**

50. Pärast imelise Simone Bilesi esiletõusu ei ole ta (s 1977) enam kõige rohkem OM- ja MM-medaleid omav USA riistvõimleja, ent ei pea oma kollektsiooni ka sugugi häbenema – tegu on siiski 2-kordse olümpiavõitja (Atlanta 1996) ja kokku 7-kordse olümpiamedalisti ning 5-kordse maailmameistriga (1993-1994)! Kahele Atlanta kullale lisaks kogus ta oma ülejäänud viis medalit, kõik hõbedad-pronksid, Barcelonast, olles seeläbi 1992. aasta mängude medalirohkeim USA sportlane. Loobudes tippspordist pärast Atlantat, tegi ta Sydney eel veel come back'i ürituse, ent ei mahtunud siis enam olümpiakoondisse. **Kellest on jutt ja pildid?**

51. Statistikat: 18 hooaega Canadiensis (1942-1960), esimene mängija NHL-is, kes kogus hooajaga 50 väravat, samuti esimene, kes ületas karjääri jooksul 500 värava piiri. 8 Stanley karikavõitu (seejuures järjest 1956-1960), kokku 13 All Stars mängu, Canadiensi fännide lemmik. 1955. aastal tekitasid fännid talle määratud "ebaõiglase" võistluskeelu tõttu mäsu (... Riot) ligi 15 000 inimese osalusel, põhjustades pisargaasirünnaku, mängukatkestuse ning rahutused ja poodide rüüstamise Montreal Forumi ümbruses. Kui kangelane suri, korraldas Quebeci osariik talle esimese mittepoliitilise riiklikud matused. **Kes oli see mees (1921-2000)?**

52. Pärast seda, kui profiliigas NFL võeti kasutusele 16-mänguline põhihooaeg, on vaid kaks klubi suutnud ühel hooajal kaotada kõik mängud. 2008. aastal suutis seda Detroit Lions, tänava aga meie poolt küsitav klubi. 1944. aastal loodud meeskond on unikaalne, sest neil puudub kiivril kantav logo ja meeskonna sümboliks ongi klubi värvides kiivri pilt. Lisaks on nad vaat et ainsad, kes on nime saanud ajaloolise isiku järgi – nende nimi pandi meeskonna esimese treeneri auks. NFL võite on klubil seni 4 (viimati 1964), ent neile kuulub ka play-offidesse mitte pääsemise rekord – nüüdseks ollakse sealt eemal olnud juba 15 hooaega järjest. Nende kodulinn on olnud koduks Jesse Owensile, seal leiab ka MLB ja NBA klubi. **Mis meeskond?**

53. Piltidel on kaks ehitist, aga küsime hoopis sportlast. Vasakpoolne hoone on EAÕK Pühavaimu kirik, mille nurgakivi pandi aastal 1929 ja pühitseti aastal 1932. Algselt kavatseti rajada küll vaid palvemaja, ent kuna annetusi kogunes rohkem, siis kerkiski palvela asemel kirikuhoone. Parempoolne rajatis asub üsna eelmise lähedal, valmis see aastal 1998 ning läbis uuenduskuuri 2015-16. Need rajatised peaksid teid juhatama ühe eestlasest (eks)maailmameistrini, kes olnud kõvasti kimpus buliimiaga. Selle sportlase nime küsimegi. **Kes?**

54. Jalgrattaspordi alaliidu UCI reitingutabeli ja World Touri arvestuse võitjaks tunnistati 2017. aastal mees, kes pole ühelgi suurtooril üldkokkuvõttes saanud paremat kohta kui 38. Tema möödunud aasta edu aluseks olid Pariis-Roubaix' võit ning esikohad veel kolmel kevadisel kodumaal peetud klassikul. Ta on sündinud aastal 1985, proff aastast 2006 ning 2011. aastast saadik BMC Racing Teami liige. Ta pole täiskasvanuna tulnud maanteeõidus isegi mitte riigi meistriks, ent valiti aastal 2016 Belgia parimaks spordimeheks. **Kes?**

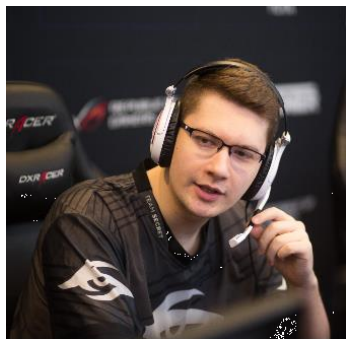
55. Stockholmi AIK koduareen, Rootsi jalgpalliliidu peakorter ja rahvuskoondise esindusväljak läks ajalukku sellega, et esimese staadionina võõrustas nii meeste kui ka naiste MM-finaali. 1937. aastal avatud kompleks lõpetas maise eksistentsi 2012. aastal, kui sealse jalgpalli peaireeniks sai Friends Arena. **Mis staadion?**

56. Kõsime eestlast, kes sündis Peterburis (1911), suri Moskvast (1967) ja elas elu, millest jagunuks mitmetele. Ta tegeles raskejõustiku ning akrobaatikaga, olles esimesi atleetvõimlemise harrastajaid NSV Liidus. Teda nimetatakse suisa nõukogude kultuuri isaks või koguni patriarhiks, hoolimata asjaolust, et nii mees kui ka spordiala ise olid ajuti poolpõrandaalused. "Gulagi arhipelaagis" on temast pikalt rääkinud ka Solženitsõn. Ta kasvas lastekodus, lõpetas merekooli ja sõjaväelise võõrkeelte instituudi, töötas laevastikus, esines tsirkuses, viibis vahepeal sunnitööl, oli õppejõud ning ajakirja Sport Za Rubežom toimetaja jne, jne. Aastail 1970-89 peeti Tallinnas tema mälestusvõistluse atleetvõimlemises. **Kes oli see erudiit ja sporditegelane?**

57. Kui naiste pargisõitu valitseb suuskadel trikitades meie Kelly, siis lumelaul näitab häid esitusi pildil nähtav eevatütar **Soome lahe põhjakaldalt**. Lõbimurde tippu tegi 2011. aastal MM-kulla ning X-mängude esikohaga, viimasest ajast tuleks mainida 2017. aasta Big Air hüpete MM-hõbedat ja paar nädalat tagasi Aspenis võidetud X-Mängude pargisõidu pronksi. Sotšis kandis ta OM avatseremoonial riigilippu ning võitis juba paar päeva hiljem rahvuskoondise ainsa individuaalse medali nendelt mängudelt. **Kes?**

58. 1971. aasta kergejõustiku EM-i meeste odavise oli Läti kooli triumf. Kulla viis Janis Lusis, hõbedale tuli aga teine lätlane, eesnime poolest samuti Janis. Samal aastal viis see teine Janis oma rekordi 89.33-ni, kahjuks lõppes ta karjäär peagi raske vigastuse tõttu ja nii purunes ka Müncheni OM-unistus. Hilisemas elus abiellus meie poolt küsitav Läti NSV sportlane ameeriklanna Kathy Keefe'ga, elades temaga mõnda aega koos NSV Liidus ja põhjustades seejärel rahvusvahelise skandaali, soovides koos ühise tütrega lahkuda USA-sse, mida esialgu ei lubatud, kuid mis lõpuks siiski õnnestus. **Mis on teise Janise perekonnanimi?**

59. Olgem kursis e-spordi maailmaga! Näete pildi peal 28-aastast tartlast mängijanimiga Puppey, kes on oma mängijakarjääri jooksul enda pangakontole kokku ajanud hämmastavad 1,6 miljonit dollarit, tehes seda strateegiamängu „Dota 2“ mängides. Teda kirjeldatakse kui meest, kes ei karda eksperimenteerida isegi tähtsate matšide puhul, kuid kes siiski mõistab oma vastutust. Hea inglise keele oskus on võimaldanud tal mängida paljudes Euroopa meeskondades, hetkel kuulub ta meeskonna Team Secret ridadesse. Lisaks arvutimängudele oskab küsitav mängida veel ka nt klarnetit, viiulit, kitarri ja saksofoni. **Kes?**

60. Alates selle loomisest 6. aprillil 1986 on PGA golfi edetabelit juhtinud 20 golfarit, meid huvitab aga selle esimene esinumber. Tabelit juhtis ta kolme nädala vältel, PGA Touri võite on tal kolm, kaks neist saadud Majoritelt (Masters 1985, 1993). Oluliselt edukam oli küsitav European Touril, kogudes 42 võitu. Juba kümme aastat osaleb ta PGA Tour Champions sarjas, olles selle ajaga võitnud kümme veteranide Majorite tiitlit. **Kes?** (1 p teenite, kui teate õiget riiki, kust on tulnud lisaks küsitavale veel üks PGA edetabelijuht)

VASTUSED:

1. Aston Martin / TK
2. Gauthier Grumier / RM
3. Stadlober; isa Alois, ema Roswitha (neiuna Steiner) ja tütar Teresa / RM
4. Caspar Austa / KV
5. Harrod; Charles Henry Harrod asutas Harrodsi kaubamaja ja Ron Harrod varustusetootja Harrod UK Ltd / KV
6. Paul Pajumaa / KV
7. 25 km / KV
8. Otto Peltzer / KV
9. Big Baller Brand; korvpalliperekond Balli toode / KV
10. Naiste käsipalli EM-finaalturniir / KV
11. TSG 1899 Hoffenheim / RM
12. Aleksander Abt / RM, KV
13. Pauls Jonass / KV
14. Aleksander Barkov / RM
15. Võistlustants, tantsusport / RM
16. Kitzbühel (Austria) / RM
17. Stanley Floyd / KV
18. Jake LaMotta / RM
19. Indrek Valge; poja nimi on Robert Valge / PN
20. Muruniiduk / KV
21. Madridi Real, Dortmundi Borussia; mäng peeti Bernabeul, 1982. aasta MM-areenil / RM
22. Keenia / UP
23. Kristo Voika / TK
24. Vladimir Kozlov / KV
25. Federico Bahamontes / PN
26. Sumo (Ivani tunti paremini nime all yokozuna Taihō Kōki) / RM
27. Alfred Schmidt (Ain Sillak), Alfred Neuland, Jüri Lossman / RM, KV
28. Quebec Nordiques / UP
29. Bol Manute Bol (isa nimi oli lihtsalt Manute Bol) / SR, KV
30. Caeleb Dressel (USA) / RM

31. Michael Buffer / KV
32. Tessa Worley / RM
33. Andrus Utsar / KV
34. Josef “Pepi” Bican / KV
35. Jarno Saarinen ja Renzo Pasolini; filmilavastaja oli Pier Paolo Pasolini / UP
36. Melbourne 1956; moodne viievõistlus viidi läbi kohalike Austraalia hobustega / RM
37. Science in Sport (SiS) / PN
38. Gašper Vidmar / PN
39. Elisa Kirvesniemi; kunagiste tippsuusatajate Harri ja Marja-Liisa Kirvesniemi tütar / RM
40. Laine; olümpiasportlane minevikust on Laine Erik, tulevikust Tormis Laine / KV
41. Kovrov (mootorratas ning motopalliklubi kannavad nime Kovrovets) / KV
42. Aritz Aduriz / KV
43. Nõlvak (Kusti, Kristi, Rainer) / RM
44. Hero (MM-maskotist siilike) / RM
45. Heather Watson / KV
46. Naiste 1500 m jooks; algselt moodustasid esikolmiku türklannad Aslı Çakır Alptekin ja Gamze Bulut ning ukrainlanna Anna Mištšenko, neljas oli Jekaterina Gorbunova Venemaalt; praegused medaliomanikud on Nuria Fernández, Diana Sujew ja Tereza Čapková / RM
47. Laško (vettehüppaja nimi oli Irina Laško)
48. Alberto Ascari (Variante Ascari kurv asub Monza ringrajal) / UP
49. Artjoms Rudnevs / RM
50. Shannon Miller / KV
51. Maurice “Rocket” Richard / KV
52. Cleveland Browns (meeskonna esimene treener oli Paul Brown) / KV
53. Marko Luhamaa / RM
54. Greg Van Avermaet (Belgia) / RM
55. Råsunda / KV
56. Georg Tenno / RM
57. Enni Rukajärvi / RM
58. Janis Doninš / KV
59. Clement Ivanov / RM
60. Bernhard Langer, Saksamaa; teine tabelijuht sealtmailt on olnud Martin Kaymer) / PN